

## **I. Preambuła**

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 13 im. Alfreda Szklarskiego w Rudzie Śląskiej został opracowany przy współpracy nauczycieli, uczniów oraz rodziców. Uchwalony i przyjęty do realizacji przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną.

Pierwszym z kroków podczas konstruowania programu była diagnoza czynników ryzyka, czynników chroniących, wartości wyznawanych przez społeczność szkolną oraz rozpoznanie potrzeb i problemów wynikających ze środowiska. Tworząc program zwracano uwagę, aby opracować jednolitą koncepcję wychowawczą zgodną z obowiązującymi aktami prawnymi tj. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Konwencja Praw Dziecka, Ustawa o Systemie Oświaty, Ustawa Prawo Oświatowe, Podstawa Programowa Kształcenia Ogólnego, Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii, Plan Pracy Szkoły oraz Statut Szkoły Podstawowej nr 13 im. Alfreda Szklarskiego w Rudzie Śląskiej. Podczas diagnozy szkoły zwracano również uwagę na oczekiwania i potrzeby środowiska szkolnego i lokalnego.

Program wychowawczo-profilaktyczny został oparty na misji szkoły, która brzmi:

***Jeśli droga jest długa, idźmy razem.***

***Jeśli droga jest trudna, pomagajmy sobie wzajemnie.***

***Jeśli droga jest pełna radości, dzielmy się nią.***

***Całe życie jest wspólną podróżą.***

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży (art.1 pkt.3 Prawo oświatowe). Wychowanie dziecka to proces świadomy, celowy, bardzo złożony i trudny, który polega na planowym wpajaniu dziecku przez rodziców, nauczycieli i wychowawców zasad oraz reguł, którymi ma się ono kierować w swoim życiu. Podmiotem wychowania i kształcenia jest uczeń. Pierwszeństwo w wychowywaniu dziecka mają jego rodzice. To oni przede wszystkim kształtują jego charakter, przekazują doświadczenia, kształtują system wartości. Rodzina jest podstawowym naturalnym środowiskiem społecznym i wychowawczym życia dzieci. Szkoła powinna być wsparciem w dziedzinie wychowania i powinna jedynie wspomagać wychowawczą rolę rodziny. W związku, z czym zarówno szkoła jak i rodzice powinni dążyć do jak najlepszej współpracy w celu budowania w dzieciach postawy prozdrowotnej, zdrowego stylu życia oraz kształtowanie w nich odpowiedniej hierarchii systemu wartości. Systematyczna praca z uczniami i rodzicami we

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 13 im. Alfreda Szklarskiego w Rudzie Śląskiej współpracy z różnymi instytucjami jest podstawą naszego programu wychowawczego, gdyż wychowanie i kształcenie powinno stanowić integralną całość. Szkoła jako środowisko wychowawcze ma za zadanie wspomagać uczniów w osiągnięciu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwiać korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie uczniów w trudnych sytuacjach. Za realizację programu wychowawczo-profilaktycznego odpowiadają wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły, uczniowie oraz rodzice. Szkolny program wychowawczo – profilaktyczny obejmuje:

1. treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane dla uczniów;
2. treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

## **II. Wstęp**

Szkoła Podstawowa nr 13 im. Alfreda Szklarskiego w Rudzie Śląskiej położona jest w dzielnicy Bielszowice. Społeczność szkolna zróżnicowana jest kulturowo. Środowisko można podzielić na tradycyjne śląskie, które w dużym stopniu przeważa, jak również obojętne kulturowo – spoza terenu Śląska. Uczniowie szkoły wychowują się w środowiskach zróżnicowanych zarówno pod względem socjalnym jak i opiekuńczym i wychowawczym. Spora część uczniów żyje w rodzinach niepełnych, wychowuje się w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka jak również w mieszkankach socjalizacyjnych. Wśród uczniów szkoły możemy też znaleźć obecnie kilkoro dzieci z Ukrainy. W obrębie szkoły funkcjonuje m.in. Rodzinkowy Dom Dziecka.

Teren wokół szkoły jest ogrodzony. Do szkoły należy: ścieżka aktywizująca i tzw. Multiobiekt czyli boisko do piłki ręcznej, koszykówki i siatkówki, badminton oraz strefa lekkoatletyczna. które dostępne są dla mieszkańców. Obiekt sportowo – rekreacyjny objęty jest całodobowym monitoringiem a dostęp do niego mają uczniowie oraz mieszkańcy miasta (teren szkoły nie jest zamykany). Budynek jest z roku 1967, jest po termomodernizacji (2018r.). Sukcesywnie odświeżane są wnętrza szkoły. W skład budynku wchodzi: sala gimnastyczna, biblioteka z czytelnią oraz centrum multimedialnym, 19 sal lekcyjnych, pracownia komputerowa, gabinety specjalistów (medycyny szkolnej, pedagoga i psychologa, logopedycznym, 2 salami do zajęć rewalidacyjnych), świetlica szkolna ze stołówką. Ponadto na parterze i piętrze szkoły znajdują się indywidualne szafki dla uczniów.

Szkoła przystępuje do różnych programów/ konkursów dzięki czemu zarówno baza lokalowa, miejsca sportowo rekreacyjne jak i wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne stale są unowocześniane i zwiększa się ich ilość.

W szkole funkcjonują oddziały ogólnodostępne, integracyjne oraz oddziały specjalne. Część uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego dowożonych jest na koszt gminy z różnych okolic Rudy Śląskiej. Jednocześnie szkoła pełni funkcję koordynatora przewozu uczniów niepełnosprawnych do wszystkich szkół w mieście. Wybrani uczniowie z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na brak klasy integracyjnych oraz wolnych miejsc w istniejących klasach integracyjnych realizuje obowiązek w klasach ogólnodostępnych.

W celu zapewnienia uczniom możliwie optymalnych szans rozwoju, właściwego wprowadzenia w świat wartości, odpowiedzialnego pełnienia ról społecznych oraz podejmowania działań z zakresu profilaktyki szkoła współpracuje m.in. z następującymi instytucjami: organem nadzoru pedagogicznego tj. Kuratorium Oświaty w Katowicach, organem prowadzącym tj. Urzędem Miasta Ruda Śląska, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Rudzie Śląskiej, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Świetlicami Środowiskowymi, Mieszkankami Socjalizacyjnymi Ośrodka Pomocy Dzieciom i Rodzinie, Polskim Ratownictwem Medycznym, Sądem Rejonowym w Rudzie Śląskiej – Wydział III Rodzinny oraz Nieletnich, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej ds. Rodzinnych i Nieletnich w Rudzie Śląskiej, Policją (Komisariat Policji IV), Strażą Miejską w Rudzie Śląskiej, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Rudzie Śląskiej, Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, Parafią św. Marii Magdaleny w Rudzie Śląskiej – Bielszowicach, METiS w Katowicach, Uniwersytetem Śląskim w Katowicach.

Na podstawie diagnozy przeprowadzonej na zakończenie roku szkolnego 2022/2023 dokonano identyfikacji czynników chroniących i czynników ryzyka, zweryfikowano wartości promowane przez szkołę oraz rozpoznano potrzeby i problemy wynikające ze środowiskiem ujęte w dokumencie Diagnoza Szkoły Podstawowej nr 13 im. Alfreda Szklarskiego w Rudzie Śląskiej. Z przeprowadzonej diagnozy ujęto następujące zalecenia dla programu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2023/2024, w tym również dla programów klasowych (wychowawcy określają sposoby realizacji wniosków w klasowych programach wychowawczo-profilaktycznych):

W związku z powyższymi wnioskami w roku szkolnym 2023/2024 należy przede wszystkim skupić się na poprawie funkcjonowania uczniów i ich wzajemnych relacjach rówieśniczych. Należy położyć większy nacisk na integrację klasową i wspieranie wartości tolerancji wobec drugiego człowieka. Należy również zwrócić większą uwagę na miejsca na terenie szkoły, w których uczniowie nie czują się zbyt bezpiecznie.

## **ZALECENIA DO REALIZACJI PO DIAGNOZIE**

### **ZA ROK SZKOLNY 2022/2023:**

1. Podjąć działania poprawiające dyscyplinę uczniów podczas lekcji i przerw.

2. Podtrzymywać dobrą współpracę i atmosferę zaufania pomiędzy wychowawcami a uczniami.
3. Podjąć działania w celu integracji zespołów klasowych.
4. Reagować na każdą sytuację trudną, konfliktową i niebezpieczną zgłaszaną nauczycielom.
5. Kontynuować prowadzone programy profilaktyczne i prozdrowotne, aby uczyć uczniów asertywności przy próbach zachęcania przez innych do sięgania po używki oraz informować o szkodliwości używania niebezpiecznych substancji, wspierać ich samoocenę oraz kontynuować dotychczasowe działania związane z bezpieczeństwem uczniów.
6. Zwiększyć współpracę ze specjalistami spoza szkoły dot. zajęć integracyjnych, reintegracyjnych lub we własnym zakresie tj. psycholog, pedagog.
7. Wskazywać rodzicom sposoby budowania relacji ze swoimi dziećmi, zachęcać do rozmów także na trudne tematy – w miarę możliwości finansowych oraz organizacyjnych przeprowadzić prelekcje dla rodziców ze specjalistami spoza szkoły zajmującymi się problematyką zdrowia psychicznego, budowania relacji.
8. Nadal realizować system wartości przyjęty przez szkołę z wyjaśnianiem uczniom poszczególnych nazw wartości – zajęcia z wychowawcą, praca bieżąca z uczniami.
9. Podczas konstruowania planów wychowawczych klas należy zapoznać się z potrzebami uczniów i rodziców danego zespołu klasowego.
10. Należy kontynuować działania związane ze SKW oraz Samorządem Uczniowskim.
11. Należy kontynuować działania związane z informowaniem rodziców o instytucjach udzielających pomocy dzieciom w kryzysie poprzez różne środki komunikacji.
12. Nadal udostępniać informację odnośnie możliwości otrzymania wsparcia u szkolnych specjalistów.
13. Należy odbudowywać i umacniać u uczniów prawidłowe funkcjonowanie w grupie społecznej w szkole, klasie (reintegracja),
14. W pracy wychowawczej zwracać uwagę na przeciwdziałanie agresji słownej, wzrost tolerancji wśród dzieci, dostosować ilość wymagań edukacyjnych do możliwości psychofizycznych uczniów.
15. Indywidualizować proces nauczania, zachęcać uczniów do samorozwoju.
16. Starać się włączyć rodziców w życie szkoły i dzieci, np. poprzez organizację imprez rodzinnych. Utrzymywać kontakt z rodzicami.
17. Zintensyfikować działania mające na celu przeciwdziałanie agresji słownej, wzrost tolerancji z pomocą rodziców.

### **Zalecenia do pracy z uczniami**

- Podtrzymywać dobrą współpracę i atmosferę zaufania pomiędzy wychowawcami a uczniami, aby uczniowie mówili o problemach w szkole.
- Konsekwentnie oceniać zachowanie uczniów, w tym na bieżąco zwracać uwagę na zagrożenia osłabienia kondycji psychofizycznej uczniów i podejmowanie przez nich różnych ryzykownych zachowań - bieżąca analiza problemów
- W pracy wychowawczej zwracać uwagę na przeciwdziałanie agresji słownej, wzrost tolerancji wśród dzieci, dostosować ilość wymagań edukacyjnych do możliwości psychofizycznych uczniów.
- Starać się traktować uczniów klas 7 i 8 jako jednostki bardziej dojrzałe niż młodsi koledzy. W rozmowach podkreślać możliwość swobodnego wyrażania opinii, tolerancję. Częściej stosować metodę dyskusji.
- Nadal indywidualizować proces nauczania, zachęcać uczniów do samorozwoju. Lepiej dostosować działania dydaktyczne do możliwości psychicznych uczniów.
- Zwracać uwagę na uczniów, którzy mogą posiadać używki i natychmiast reagować przy wsparciu rodziców lub instancji do tego uprawnionych. Wszelkie przechwycenie używek u ucznia wiąże się z poinformowaniem rodziców oraz podjęciem odpowiednich konsekwencji zgodnie ze Statutem oraz strategią rozwiązywania problemów.

### **Zalecenia do pracy z rodzicami**

- Promować „niepalenie” - informować rodziców o działaniu e-papierosów, dzielić się obserwacjami gdzie szczególnie uczniowie są narażeni na sięganie po papierosy
- Starać się włączyć rodziców w życie szkoły i dzieci, np. poprzez organizację imprez rodzinnych.
- Utrzymywać kontakt z rodzicami
- Na bieżąco zaznajamiać rodziców ze Statutem Szkoły i dokumentacją szkolną
- Zintensyfikować działania mające na celu przeciwdziałanie agresji słownej, wzrost tolerancji z pomocą rodziców.
- Wskazywać rodzicom sposoby budowania relacji ze swoimi dziećmi, zachęcać do rozmów także na trudne tematy (używki) – w miarę możliwości finansowych oraz organizacyjnych przeprowadzić prelekcje dla rodziców ze specjalistami spoza szkoły zajmującymi się problematyką uzależnień oraz prelekcje prowadzone przez wychowawców.
- Wskazywać rodzicom jakie zagrożenia płyną z mass mediów w tym przez aplikacje i komunikatory używane przez uczniów, a tym samym zagrożenia osłabienia kondycji

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 13 im. Alfreda Szklarskiego w Rudzie Śląskiej  
psychofizycznej uczniów i podejmowanie różnych ryzykownych zachowań - bieżąca analiza problemów

### **Zalecenia do pracy dla nauczycieli**

- Kontaktować się z rodzicami dzieci, szczególnie gdy Ci sprawiają problemy wychowawcze. Konsekwentnie wpisywać uwagi do dziennika elektronicznego
- Nauczyciele powinni sumiennie przygotowywać się do lekcji wychowawczych, rozwiązywać problemy bieżące, obserwować i analizować zachowania swoich podopiecznych. A w razie niepokojących znaków kontaktować się z rodzicami. Podtrzymać zaangażowanie nauczycieli podczas lekcji wychowawczych
- Zaznajomić uczniów z statutem szkoły, z prawami i obowiązkami dzieci
- Kontynuować działania programu profilaktyczno-wychowawczego i nadal realizować system wartości przyjęty przez szkołę z wyjaśnianiem uczniom poszczególnych nazw wartości – zajęcia z wychowawcą, praca bieżąca z uczniami.
- Dobierać odpowiednie tematy na lekcje wychowawcze
- Rozwiązywać konflikty klasowe i bieżące problemy wraz z uczniami, (kiedy jest taka potrzeba)
- Nauczyciele powinni zgłaszać problemy pojedynczych jednostek u pedagoga szkolnego, nie zwlekać z czasem
- Większe zaangażowanie podczas dyżurów, nie spóźnianie się na dyżury.
- Wzmocnić kontrolę w czasie przerw w miejscach niebezpiecznych w odczuciu uczniów tj. toalety (szczególnie II piętro), szatnia przy sali gimnastycznej.
- Nadal stosować w praktyce zapisy Statutu Szkoły, Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły, Strategii Rozwiązywania Problemów.
- Kontynuować planowanie i ewaluację działań dydaktyczno-wychowawczych.
- Budować atmosferę zaufania pomiędzy nauczycielami a uczniami.
- Indywidualizować proces pracy dydaktyczno-wychowawczej.
- Zwiększyć ilość działań na rzecz poprawy tolerancji i koleżeństwa wśród uczniów.
- Kontynuować prowadzone programy profilaktyczne i prozdrowotne, aby uczyć uczniów asertywności przy próbach zachęcania przez innych do sięgania po używki oraz informować o szkodliwości używania niebezpiecznych substancji.
- Podczas konstruowania planów wychowawczych klas należy zapoznać się z potrzebami uczniów i rodziców danego zespołu klasowego.

### **III. Wartości szkoły**

**Wartości** uznawane przez społeczność szkolną, zostały ustalone z rodzicami, uczniami, nauczycielami oraz pozostałymi pracownikami szkoły i zgodne są z podstawą programową kształcenia ogólnego w szkole podstawowej.

Wartości:

- bezpieczeństwo;
- porządek;
- dyscyplina;
- odpowiedzialność;
- praca;
- kreatywność;
- innowacyjność;
- nauka;
- edukacja;
- wiedza;
- mądrość;
- rozwój;
- motywacja;
- samokształcenie;
- pasja;
- zaangażowanie;
- rodzina;
- przyjaźń;
- wspólnota;
- zrozumienie;
- współpraca;
- przedsiębiorczość;
- tożsamość (indywidualna, narodowa, kulturowa, regionalna, etniczna);
- lojalność;
- uczciwość;
- prawda;
- uprzejmość;
- szacunek;
- godność;
- ofiarność;
- solidarność;
- altruizm;
- integracja;
- otwartość wobec świata i innych ludzi;
- sprawiedliwość;
- patriotyzm;
- szacunek do tradycji.

### **IV. Cele ogólne w aspekcie wychowania**

1. Wspieranie ucznia we wszechstronnym rozwoju, ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości w podstawowych sferach: fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej.
2. Przygotowanie do właściwego funkcjonowania w grupie rówieśniczej i społeczności szkolnej, do życia w rodzinie, społeczności lokalnej, w ojczyźnie, Europie i świecie.
3. Zapewnienie uczniom możliwości zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych na kolejnych etapach kształcenia.

### **V. Cele ogólne w aspekcie profilaktyki**

1. Wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, kształtowanie postaw zdrowego i bezpiecznego stylu życia bez potrzeby stosowania agresji i używek.
2. Wzmacnianie czynników chroniących przy jednoczesnej redukcji czynników ryzyka.

3. Program odpowiada na realne problemy i zagrożenia pojawiające się w szkole, klasie szkolnej i środowisku, wskazuje na budowanie porozumienia szkoła-dom-środowisko, ich wspólnej aktywności wychowawczej i partnerstwa w podejmowaniu działań i decyzji wychowawczych przeciw agresji dziecięcej i uzależnieniom.

## VI. Cele szczegółowe

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych w tym w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19;
- psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobywanie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działania wychowawcze obejmują w szczególności:

1. Współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności, wartości szkoły dążąc do ukształtowania ucznia zgodnie z wizerunkiem absolwenta szkoły oraz w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
2. kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
3. Kształtowanie dojrzałości i aktywnej postawy życiowej oraz umiejętności planowania własnego rozwoju.
4. Promowanie zdrowego, ekologicznego i bezpiecznego stylu życia.
5. Kształtowanie postaw prospołecznych i prorodzinnych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjającemu aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym.
6. Wspieranie ucznia podczas pojawiania się sytuacji trudnych.
7. Wzmacnianie poczucia własnej wartości, wiary w siebie i swoje możliwości.



8. Przygotowanie do harmonijnego uczestnictwa w życiu społecznym w tym również przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej.
9. Indywidualizacja procesu dydaktyczno-wychowawczego ze szczególnym uwzględnieniem uczniów niepełnosprawnych oraz uczniów uzdolnionych, przy ścisłej współpracy z rodzicami.
10. Współpracę z rodzicami w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych.
11. Wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną.
12. Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami.
13. Wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców.
14. doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków;
15. wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, ich rodziców, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia. Szkoła realizuje liczne programy profilaktyczne, prozdrowotne, proekologiczne, zajęcia warsztatowe również we współpracy ze specjalistami spoza szkoły. Ponadto szkoła posiada Certyfikat Szkoły Promującej Zdrowie II stopnia w związku z czym podejmowane są liczne działania w tym zakresie.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1. poszerzenie wiedzy rodziców, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;
2. rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów;
3. kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
4. kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 13 im. Alfreda Szklarskiego w Rudzie Śląskiej w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;

5. prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, a także suplementów diet i leków oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
6. doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, a także suplementów diet i leków, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji odurzających, psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, skierowanych do uczniów, rodziców, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły. W związku z czym szkoła realizuje liczne programy profilaktyczne i w miarę możliwości poszerza wachlarz działań o nowe programy. Ponadto corocznie realizuje program profilaktyczny dla dzieci dofinansowany przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych dla rodzin oraz Program ten ma na celu ukształtować prawidłową postawę młodego człowieka (prozdrowotną, szacunku do drugiego człowieka i samego siebie). Elementy programu zachęcają do zastanowienia się nad swoim postępowaniem, uświadamiają rolę praw i obowiązków oraz potępiają agresję i przemoc. Proponowane zajęcia pokazują skutki palenia tytoniu, picia alkoholu a także poruszają tematykę HIV/AIDS. Program ma na celu także ukazanie roli rodziny jako miejsca dla wspólnego spędzania czasu z dzieckiem. Program adresowany jest do całej społeczności szkolnej. Wynika z potrzeby integrowania grup klasowych oraz proponuje uczniom alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu. W programie zwraca się uwagę na mocne strony uczniów pełnosprawnych jak i niepełnosprawnych. Program ma ukazać aktywność sportową oraz wspólną zabawę z rodzicami jako alternatywę dla narastającej agresji wśród młodzieży. Promuje zdrowy tryb życia, bezpieczne i kulturalne zachowanie na obiektach sportowych oraz dobrą zabawę bez używek. Projekt ma za zadanie integrować społeczność uczniowską oraz wdrażać do aktywnego spędzania wolnego czasu wraz z rodzicami. Nauczyciele również biorą udział w doskonaleniu zawodowym nt. ww. środków. Ponadto w szkole opracowana jest strategia postępowania w sytuacjach trudnych o której informowani są rodzice. Wychowawcy podczas zebrań klasowych oraz wszyscy nauczyciele w rozmowach indywidualnych na bieżąco informują o obowiązujących w szkole procedurach, regulaminach szkolnych.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1. dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne
2. udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów ich rodziców w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne
3. przekazanie informacji uczniom ich rodzicom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
4. informowanie uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Założeniem programu w zakresie profilaktyki jest wyposażenie uczniów w niezbędną wiedzę poprzez wszystkie oddziaływania i interwencje podejmowane przez dorosłych wobec dzieci i młodzieży, które mają na celu zapobieganie lub redukcję zachowań społecznie szkodliwych.

Działalność profilaktyczna obejmuje w szczególności:

1. w przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne
2. w przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
3. w przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 13 im. Alfreda Szklarskiego w Rudzie Śląskiej

Działania profilaktyczne w szkole w ramach działalności, o której mowa wyżej obejmują w szczególności:

1. realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii określonym;
2. przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
3. kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne, przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
4. doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych;
5. włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne;
6. Zwiększenia bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły i poza nią:
  - Tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci w szkole i poza nią
  - Zapoznanie uczniów z regulaminami obowiązującymi w szkole oraz szczegółowymi kryteriami ocen zachowania
  - Systematyczne uwrażliwianie uczniów na sytuacje stwarzające zagrożenie
  - Uczenie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia: pożar, właściwe zachowanie na szkolnym korytarzu, w szatni, w klasie szkolnej, w sali gimnastycznej, na boisku szkolnym.
7. Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole oraz rozwijanie umiejętności współżycia społecznego:
  - Diagnoza poziomu bezpieczeństwa w szkole
  - Uświadamianie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić
  - Wdrażanie działań na rzecz ograniczania agresji i przemocy, kształtowanie umiejętności asertywnych

- Kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, wnioskowania moralnego oraz kontroli emocji
  - Kształtowanie postaw troski o bezpieczeństwo własne i innych. Wzbudzanie empatii, tolerancji i zachowań prospołecznych
  - Przedstawienie zasad i reguł współżycia w klasie i szkole
  - Edukacja prawna uczniów
  - Uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych
  - Integrowanie społeczności klasowej i szkolnej
8. Profilaktyka uzależnień:
- Profilaktyka palenia papierosów
  - Profilaktyka picia alkoholu
  - Profilaktyka używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne
  - Profilaktyka uzależnienia od komputera
  - Rozpoznawanie sytuacji domowej wychowanków
  - Wdrażanie wybranych programów profilaktycznych.

Działalność profilaktyczna powinna być realizowana z uwzględnieniem form i działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii oraz w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii określonym w przepisach wydanych na podstawie ustawy o zdrowiu publicznym.

## **VII. Sylwetka absolwenta**

Działania wychowawczo-profilaktyczne zmierzają do tego, aby Absolwent naszej szkoły dobrze funkcjonował w środowisku, był pozytywnie nastawiony do siebie i innych, budował swoją dojrzałość co oznacza, że:

- dokonuje samokontroli i samooceny,
- akceptuje siebie i innych,
- pozytywnie patrzy na otaczający świat,
- potrafi sobie radzić w trudnych sytuacjach,
- zna swoje prawa i respektuje prawa innych,
- przestrzega przyjętych norm i zasad, rozróżnia zachowania dobre i złe,
- prawidłowo funkcjonuje w swoim otoczeniu: w domu, w szkole i w środowisku przyrodniczym,
- dba o swoje bezpieczeństwo i zdrowie,

- dostrzega i przeciwdziała zagrożeniom środowiska naturalnego,
- zna sposoby spędzania czasu wolnego, korzystne dla zdrowia psychicznego i fizycznego oraz aktywnie je stosuje,
- jest świadomy zagrożeń związanych z nałogami,
- szanuje środowisko i jego zasoby naturalne,
- wykazuje postawę proekologiczną,
- dostrzega konieczność harmonijnego rozwoju intelektualnego i fizycznego,
- potrafi twórczo myśleć,
- podejmuje planowe działania i przewiduje ich efekty,
- jest świadom swoich mocnych stron i potrafi bazować na nich w działaniu,
- poszerza swoją wiedzę korzystając z różnych źródeł informacji,
- poszukuje, porządkuje, krytycznie analizuje oraz wykorzystuje informacje z różnych źródeł,
- kreatywnie rozwiązuje problemy z różnych dziedzin ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z informatyki, w tym programowaniem,
- sprawnie komunikuje się w języku polskim oraz w językach obcych nowożytnych,
- umie organizować pracę własną i zespołową,
- jest dobrze przygotowany do nauki na wyższym etapie kształcenia,
- sprawnie wykorzystuje narzędzia matematyki w życiu codziennym, a także ma wykształcone myślenie matematyczne,
- ma świadomość przynależności do społeczności szkolnej i lokalnej,
- jest odpowiedzialny za powierzone zadania i swoje czyny,
- zna historię swojego miasta, regionu i kraju, okazuje szacunek dla języka ojczystego, kultury i tradycji narodowej,
- dostrzega potrzeby własne i innych,
- pracuje w zespole i jest społecznie aktywny m.in. poprzez uczestnictwo w działaniach wolontariatu,
- jest tolerancyjny wobec różnych poglądów, postaw, przekonań,
- prawidłowo funkcjonuje w grupie społecznej,
- rozwiązuje problemy, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych,
- jest uczciwy, szczerzy, prawdomówny, rzetelny i odpowiedzialny,
- właściwie komunikuje się z rówieśnikami i dorosłymi,
- zna historię, kulturę i tradycje europejskie,
- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju,

- potrafi odróżnić dobro od zła,
- dostrzega piękno w swoim otoczeniu,
- zachowuje wokół siebie ład i porządek,
- jest otwarty na poznawanie świata kultury.

### **VIII. Zadania wychowawcze i profilaktyczne poszczególnych podmiotów realizujących program**

#### **Zadania Dyrektora szkoły:**

- stwarza warunki do realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej, opiekuńczej i profilaktycznej szkoły
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów
- stwarza warunki do działania w szkole wolontariuszy, stowarzyszeń lub fundacji oraz innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej, profilaktycznej i innowacyjnej szkoły
- współpracuje z zespołem wychowawców, nauczycieli, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz innymi specjalistami zatrudnionymi w szkole,
- współpracuje z Samorządem Uczniowskim,
- współpracuje z Radą Rodziców,
- czuwa na realizacją przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze Statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

#### **Zadania Rady Pedagogicznej:**

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- przygotowuje i realizuje szkolny zestaw programów nauczania
- przygotowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją i przestępczością (procedury postępowania

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 13 im. Alfreda Szklarskiego w Rudzie Śląskiej  
w sytuacjach trudnych)

- aktywnie uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

#### **Zadania nauczycieli:**

- współpracuje z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego
- realizuje zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego określone zadania wychowawczo-profilaktyczne oraz zadania wychowawcze w przedmiotach na każdym etapie edukacyjnym
- prowadzi działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosowanie do jego potrzeb i możliwości
- dostosowuje nauczanie do możliwości psychofizycznych ucznia oraz tempa uczenia się
- zwraca- podczas dyżurów- szczególną uwagę na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: toalety, schody, boisko szkolne, plac zabaw itp.
- reaguje na obecność w szkole osób obcych, szczególnie na tych, którzy swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla uczniów,
- informuje na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu ich wychowanków zarówno przez nauczycieli dyżurujących jak pozostałych nauczycieli i pracowników szkoły,
- obserwuje zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwraca uwagę na przejawy agresji, palenia papierosów, spożywania alkoholu czy niszczenia mienia (regulamin obowiązuje w szkole, poza szkołą, na wycieczkach itd.)
- wdraża do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtuje umiejętności odmawiania i negocjacji (pogadanki, zapoznanie z regulaminami sal, lekcje wychowawcze)
- reaguje na przejawy agresji, niedostosowania społecznego, uzależnień uczniów oraz wszelkie inne zachowania zagrażające samemu uczniowi lub innym uczniom,
- przestrzega obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach trudnych,
- udziela uczniom pomocy w przezwyciężeniu niepowodzeń szkolnych,
- wspiera zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,
- daje przykłady sumienności, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach;
- współpracuje z rodzicami m.in. poprzez udział w konsultacjach, zespołach, rozmowach indywidualnych celem omówienia sytuacji szkolnej i rodzinnej uczniów.

#### **Zadania wychowawców klasowych:**

- diagnozuje sytuację wychowawczo-opiekuńczą w klasie,



- przygotowuje i realizuje szkolny zestaw programów nauczania oraz programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły i klasy,
- realizuje zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego określone zadania wychowawczo-profilaktyczne oraz zadania wychowawcze w przedmiotach na każdym etapie edukacyjnym,
- na podstawie dokonanej diagnozy szkolnej i klasowej opracowuje plan działań wychowawczo-profilaktycznych dla klasy na dany rok, dostosowując program do specyfiki funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowuje sprawozdanie z realizacji klasowego programu wychowawczo-profilaktycznego i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznaje uczniów oraz rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami,
- ocenia zachowania uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- dba o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmuje działania wychowawcze i profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom uczniów,
- współpracuje z instytucjami wspierającymi działalność szkoły (Policja, Sądy, kuratorzy i in)
- współpracuje z innymi nauczycielami i specjalistami szkoły oraz rodzicami uczniów,
- prowadzi działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosowanie do jego potrzeb i możliwości,
- rozpoznaje indywidualne potrzeby uczniów i dostosowuje nauczanie do możliwości psychofizycznych ucznia oraz tempa uczenia się,
- pomaga uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych, uruchamia akcje informacyjne mające na celu uświadomienie uczniom możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole: wychowawcy, pedagoga, dyrektora szkoły,
- podnosi poziom kultury osobistej uczniów- godziny wychowawcze dotyczące zachowania się w stosunku do rówieśników, osób dorosłych, w miejscach publicznych takich jak kino, teatr, itp. (programy wychowawcze klas, lekcje wychowawcze, kontrakty klasowe, pogadanki, imprezy klasowe i szkolne, wspólne obchodzenie świąt),
- współpracuje z rodziną- inicjowanie spotkań mających na celu omawianie problemów wysuwanych przez rodziców (zebrania rodziców, konsultacje indywidualne, organizowanie Dni Rodziców),
- realizuje programy profilaktyczne dotyczących palenia tytoniu i picia alkoholu oraz stosowania substancji niebezpiecznych, rozwija umiejętności interpersonalne uczniów (lekcje wychowawcze, nauczanie zintegrowane),

- organizuje koleżeńską pomoc w nauce,
- kształtuje postawy poszanowania mienia wspólnego, dbałości o estetykę klasy, szkoły i otoczenia (dyżurni klasowi, dbałość o wystrój sali przyporządkowanej danej klasie, dekoracje w klasach, szkole, podczas uroczystości),
- systematycznie informuje rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci (zebrania rodziców, konsultacje, dziennik elektroniczny,
- wspiera rodziców w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych (podczas zebrań, przekazywanie materiałów, wskazywanie fachowej literatury).

### **Zadania pedagoga szkolnego**

- pomaga w opracowaniu projektu procedur postępowania w sytuacjach trudnych (w tym również w sytuacjach zagrożenia demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami),
- diagnozuje środowisko wychowawcze i opiekuńcze oraz w razie potrzeby kondycję psychofizyczną samego ucznia,
- pomaga wychowawcom w udzielaniu właściwych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- pomaga w realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego,
- pomaga w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- organizuje pogadanki, prelekcji dla uczniów z udziałem policji, psychologa,
- organizuje pomoc materialną i rzeczową, udziela wsparcia rodzinom oraz uczniom w trudnej sytuacji (m.in. pomoc w organizacji wyprawki szkolnej, wnioskowaniu o świadczenie „Dobry Start”, akcje charytatywne świąteczne),
- wspiera rodziców w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych (podczas zebrań, przekazywanie materiałów, wskazywanie fachowej literatury),
- podejmuje działania wychowawcze i profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom uczniów,
- współpracuje z instytucjami wspierającymi działalność szkoły (Policja, Sądy, kuratorzy i in)
- współpracuje z innymi nauczycielami i specjalistami szkoły, rodzicami uczniów oraz organizacjami i stowarzyszeniami

### **Zadania rodziców oraz Rady Rodziców:**

Mając na uwadze, że wychowanie dzieci to główne zadanie rodziców, a nauczyciele wspierają ich w dziedzinie wychowania, ustalono następujące zadania dla rodziców:

- rodzice czuwają nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązek szkolny

- rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby z pedagogiem szkolnym bądź Dyrektorem /zastępcą/ Szkoły lub innymi specjalistami szkoły w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom
- rodzice uczestniczą w spotkaniach z wychowawcą oraz w konsultacjach z nauczycielami,
- rodzice biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych (spotkania Rady Rodziców, opiniowanie dokumentów szkolnych, wypowiedanie się w ankietach)
- rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów
- rodzice biorą udział w działaniach Rady Rodziców i aktywnie uczestniczą w spotkaniach,
- rodzice współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny, uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- rodzice umożliwiają uczniom chętnym udział w Szkolnym Kole Wolontariatu i wspierają wszelkie podejmowane przez koło działania
- Rada Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną uchwała szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,

#### **Zadania Uczniów oraz Samorządu Uczniowskiego:**

- samorząd jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem szkoły,
- uczniowie biorą udział w spotkaniach samorządu i aktywnie uczestniczą w spotkaniach,
- uczniowie współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny, uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- samorząd współpracuje z nauczycielami, wychowawcami, innymi specjalistami szkoły oraz Radą Rodziców,
- uczniowie biorą udział w Szkolnym Kole Wolontariatu i wspierają wszelkie podejmowane przez koło działania
- uczniowie w porozumieniu z wychowawcą prowadzą działania, akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- samorząd reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- uczniowie oraz samorząd propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,

- uczniowie oraz samorząd dbają o dobre imię szkoły oraz wzbogacają jej tradycje,

## **IX. Współpraca wychowawcza z rodzicami**

Rodzice i nauczyciele współdziałają ze sobą w sprawach kształcenia i wychowania dzieci.

Współpraca z rodzicami w zakresie działalności wychowawczej szkoły opiera się na:

1. Określaniu i współdecydowaniu o celach edukacyjnych szkoły (ankiety ewaluacyjne, spotkania rodziców z nauczycielami, spotkania Rady Rodziców z Dyrektorem Szkoły).
2. Współdziałaniu z nauczycielami i wychowawcami w realizacji zadań wychowawczych.
3. Pomocy rodzicom w ich działaniach wychowawczych wobec dzieci poprzez pedagogizację, profilaktykę.
4. Współdecydowaniu o organizacji świąt, uroczystości, imprez szkolnych i klasowych, wycieczek i innych.
5. Stworzeniu warunków do szczerych, życzliwych i rzeczowych kontaktów nauczycieli z rodzicami m.in. poprzez indywidualne spotkania z rodzicami zgodnie z potrzebami oraz stały kontakt telefoniczny lub przez zeszyt kontaktów, zebrania i konsultacje z rodzicami oraz możliwość wyrażania opinii.
6. Umożliwianiu i udostępnianiu kontaktów/adresów rodzicom z instytucjami i specjalistami świadczącymi kwalifikowaną pomoc w rozpoznawaniu potrzeb i trudności oraz zainteresowań i szczególnych uzdolnień uczniów.
7. Zaangażowaniu szkoły w organizowanie pomocy finansowej i materialnej rodzinom ubogim oraz profilaktycznej i terapeutycznej rodzinom w trudnych sytuacjach.
8. Podejmowaniu działań na rzecz pozyskiwania funduszy niezbędnych dla wspierania działalności szkoły, a także ustalaniu zasad użytkowania tych funduszy.
9. Zasady przekazywania informacji na linii szkoła – rodzice ujęte są w Szkolnej Strategii Rozwiązywania Problemów.

## **X .Działalność Szkolnego Koła Wolontariatu**

W szkole działa Szkolne Koło Wolontariatu, które ściśle współpracuje z Samorządem Uczniowskim. Działalność Szkolnego Koła Wolontariatu pozwoli na rozpowszechnianie u uczniów, jak również społeczności lokalnej idei wolontariatu. Dzięki proponowanym rozwiązaniom wolontariat szkolny będzie bardziej dostosowany do różnych rodzajów i form aktywności młodych ludzi, co jednocześnie umożliwi zaangażowanie społeczne większej liczbie uczniów o różnorodnych predyspozycjach. Działalność koła umożliwi uczniom udział w szerokiej ofercie projektów odpowiadającej ich wartościom, postawom i potrzebom. Cele SKW i sposoby ich realizacji:

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 13 im. Alfreda Szklarskiego w Rudzie Śląskiej

*CEL 1: Zaangażowanie ludzi młodych do świadomej, dobrowolnej i nieodpłatnej pomocy innym, rozwijanie wśród młodzieży postawy zaangażowania na rzecz potrzebujących pomocy, otwartości i wrażliwości na potrzeby innych, życzliwości i bezinteresowności*

*SPOSÓB REALIZACJI:*

- Zapoznanie uczniów z ideą wolontariatu, promocja Szkolnego Koła Wolontariatu m.in. poprzez obchody szkolnego dnia wolontariatu;
- wypracowanie systemu włączania młodzieży do działań o charakterze wolontarystycznym i wykorzystanie ich umiejętności i zapału w pracach na rzecz szkoły i środowiska szkolnego i lokalnego,
- prowadzenie cyklicznych spotkań wolontariuszy;
- wspieranie ciekawych inicjatyw uczniów;
- przekazywanie informacji o Klubie za pośrednictwem facebooka.

*CEL 2: Uwrażliwienie na różne obszary ludzkiej biedy i krzewienie ducha czynnej miłości bliźniego; rozeznawanie konkretnych potrzeb w najbliższym środowisku, działania na rzecz środowiska lokalnego*

- nawiązanie współpracy z lokalnymi ośrodkami, celem rozpoznania potrzeb środowiska lokalnego
- udział w kwestach, zbiórkach ofiar i darów organizowanych przez inne instytucje/organizacje oraz za zgodą Dyrektora Szkoły
- w miarę możliwości pomoc lub wsparcie w jednorazowych imprezach o charakterze charytatywnym organizowanych przez inne instytucje
- wsparcie różnego rodzaju zbiórek na rzecz schronisk i innych instytucji zajmującymi się zwierzętami, wspomaganie działalności miejskiego schroniska dla zwierząt poprzez włączanie się w akcje „Ogrzej psie serce na zimę” i in.;
- organizacja i wsparcie zbiórek na rzecz placówek opiekuńczo-wychowawczych, domów dziecka, domów samotnej matki i innych znajdujących się na terenie miasta;
- nawiązanie współpracy z Ośrodkiem Najświętsze Serce Jezusa w Rudzie Śląskiej.

*CEL 3: Działania na rzecz szkoły i środowiska szkolnego*

*SPOSÓB REALIZACJI:*

- wzajemne kontakty przyjacielskie i rówieśnicze, organizacja pomocy koleżeńskiej
- pomoc w organizowaniu imprez szkolnych (zarówno uroczystości jak i włączanie się w organizowane akcje o charakterze charytatywnym)
- współpraca z samorządem uczniowskim

*CEL 4: Popularyzacja zasad aktywności obywatelskiej,*

*SPOSÓB REALIZACJI:*

- wsparcie działalności samorządu uczniowskiego

## XI. Formy realizacji programu

Realizacja treści wychowawczych przyjmuje różne formy, w tym m.in.:

- zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego oraz innych zajęć zgodnie z ustawą o systemie oświaty oraz ustawą Prawo oświatowe (§7 ust.1 pkt.1-4 rozporządzenia) w tym również zajęcia z doradztwa zawodowego;
- zajęcia z wychowawcą;
- zajęcia warsztatowe, treningi umiejętności, wykłady, happeningi, debaty, projekty, szkolenia, spektakle teatralne, kampanie społeczne, pikniki edukacyjne i inne możliwe formy w tym m.in. z udziałem specjalistów spoza szkoły;
- organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, rewalidacyjne, logopedyczne, rozwijające uzdolnienia i inne);
- współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi (zebrania, konsultacje indywidualne, pedagogizacja, pozyskiwanie opinii);
- indywidualizacja procesu kształcenia;
- indywidualizacja pracy szkolnej i domowej;
- stosowanie różnych metod pracy, ze szczególnym uwzględnieniem metod aktywizujących;
- stosowanie oceniania kształtującego;
- działalność Samorządu Uczniowskiego, samorządów klasowych;
- działalność Szkolnego Koła Wolontariatu;
- współpraca z Radą Rodziców;
- organizowanie wycieczek szkolnych;
- możliwość redagowania gazetki szkolnej;
- prezentacja osiągnięć uczniów na forum szkoły i miasta;
- konsultacje indywidualne z rodzicami/opiekunami prawnymi i dziećmi;
- organizacja i udział w konkursach przedmiotowych, artystycznych i olimpiadach przedmiotowych;
- udział w zajęciach pozalekcyjnych w ramach kół zainteresowań;
- korzystanie z osiągnięć technologii informacyjnej;
- udział w zajęciach sportowych (m.in. nauka pływania, gimnastyka korekcyjna);
- uczestnictwo w zawodach sportowych;
- realizacja programów profilaktycznych;
- udział w akcjach na rzecz potrzebujących (np. „Gwiazdkowa Niespodzianka”, „Żonkil”, „Buda dla Freda”, „Ogrzej psie serce na zimę”, zbiórka odzieży używanej i surowców

wtórnych) i innych;

- organizacja i udział w imprezach klasowych, szkolnych i środowiskowych (np. Jasełka integracyjne, „Wieczór kolęd”);
- realizacja programów gminnych, a w szczególności uwzględnienie form i działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania narkomanii.
- współpraca z innymi instytucjami lub specjalistami spoza szkoły w celu wspierania zdrowia psychicznego uczniów i całych rodzin, w tym realizacja zewnętrznych programów profilaktycznych w szkole

## **XII. Oczekiwane efekty**

- Podtrzymanie dobrej współpracy i atmosfery zaufania pomiędzy wychowawcami, a uczniami oraz integracja lub reintegracja zespołów klasowych.
- Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w szkole w tym wyeliminowanie lub zmniejszenie sytuacji konfliktowych, agresji słownej, podniesienie poziomu tolerancji wśród uczniów oraz wyeliminowanie lub zmniejszenie poczucia zagrożenia w miejscach niebezpiecznych w odczuciu uczniów tj. toalety, szatnia przy sali gimnastycznej.
- Wzrost konsekwentnego egzekwowania przez nauczycieli zapisów Statutu odnośnie zachowania uczniów, szczególnie biorąc pod uwagę zapisy odnośnie właściwego stroju (głównie w kl. 7 i 8) – konsekwentne ocenianie zachowania uczniów.
- Utrzymanie spójnego systemu wartości szkoły z wartościami uczniów oraz rodziców.
- Realizacja założeń wizerunku absolwenta.
- Zaangażowanie wszystkich podmiotów odpowiedzialnych w realizację działań wychowawczo-profilaktycznych oraz wzrost postaw prospołecznych i prorodzinnych.
- Zwiększenie zaangażowania rodziców w życie szkoły i dzieci.
- Wzrost kompetencji nauczycieli i rodziców w zakresie radzenia sobie w trudnych sytuacjach wychowawczych.
- Wzrost dojrzałości i aktywnej postawy życiowej, w tym kondycji psychofizycznej oraz umiejętności planowania własnego rozwoju
- Uczeń jest świadomy o konieczności zdrowego, ekologicznego i bezpiecznego życia.
- Wzrost poczucia własnej wartości, wiary w siebie i swoje możliwości oraz dokonania samooceny.
- Indywidualizacja procesu dydaktyczno-wychowawczego, odpowiednie dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości psychofizycznych uczniów.
- Nabycie umiejętności postępowania w sytuacjach zagrożenia oraz trudnych.

- Nabycie umiejętności samodzielnego rozwiązywania konfliktów przez uczniów
- Poprawa kultury zachowania i kultury języka
- Wolność od nałogów.
- Wypracowanie postawy asertywności, umiejętności wyrażania swoich opinii.
- Wzrost umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych w tym z konsekwencjami izolacji w trakcie pandemii COVID oraz powrotu do „normalnego” funkcjonowania po odwołaniu pandemii.

### **XIII. Diagnoza i ewaluacja**

1. Podstawę do działalności w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego, stanowi opracowywana w każdym roku szkolnym diagnoza. Po zakończeniu roku szkolnego program może być modyfikowany w zależności od wniosków wynikających z diagnozy.
2. Diagnoza przeprowadzana jest raz w roku – corocznie na zakończenie roku szkolnego;
3. Ewaluacja przeprowadzana jest co 4 lata. Ostatnia ewaluacja odbyła się na zakończenie roku szkolnego 2019/2020.
4. Diagnozę przeprowadza ten sam zespół (wspólna diagnoza) z pomocą dodatkowych pracowników szkoły powołanych przez dyrektora.
5. W procesie diagnozy oraz ewaluacji udział biorą uczniowie, rodzice i nauczyciele oraz pozostali pracownicy szkoły.
6. Sposoby badań diagnozy i ewaluacji:
  - obserwacja (wychowawcy klas)
  - ankiety dla uczniów
  - ankiety dla rodziców
  - rozmowy z uczniami
  - rozmowy z rodzicami
  - analiza dokumentów w tym analiza wyników corocznej diagnozy
  - obserwacja i ocena zachowań uczniów.

### **XIV. Postanowienia końcowe**

1. Program wychowawczo-profilaktyczny jest częścią działalności szkoły.
2. Program jest spójny ze szkolnym zestawem programów nauczania oraz ze Statutem szkoły. Uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.
3. Program został opracowany zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi, przygotowany przez zespół powołany przez Dyrektora szkoły.
4. Formy i sposoby działań dostosowane są do wieku uczniów.



5. Treści programowe uwzględniają rozpoznane potrzeby uczniów oraz środowiska szkolnego, są zgodne z przyjętym profilem szkoły.
6. Program został uchwalony przez Radę Rodziców oraz zaopiniowany przez Samorząd Uczniowski.
7. Zmiany w programie przygotowuje Rada Pedagogiczna w porozumieniu z Radą Rodziców w formie projektu.
8. Program może być modyfikowany na wniosek jednego z organów przy aprobacie dwóch pozostałych.
9. Szkolny program wychowawczo – profilaktyczny obejmuje: treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane dla uczniów oraz treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.
10. Uzupełnieniem programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły jest zakres działań wychowawczo-profilaktycznych (załącznik nr 1) oraz klasowe programy wychowawczo-profilaktycznych w poszczególnych klasach.